

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Söderholmsskolan

Upprättad 2013-06-30

Söderholmsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola åk F-9 samt fritidshem och fritidsklubb.

Ansvariga för planen

Rektor AnnMarie Taylor.

Vår vision

Söderholmsskolan ska vara en trygg skola där så väl elever som personal känner sig delaktiga och respekterade och ser på mångfald som en tillgång. Alla har kunskap och förståelse för vad diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling innebär och arbetar förebyggande för att främja likabehandling.

Planen gäller från

2013-08-12

Planen gäller till

2014-06-20

Elevernas delaktighet

Eleverna deltar i utformandet och genomförandet av planen. Detta sker på klassråd samt i elevrådsmöten.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Planen diskuteras på föräldramöten.

Personalens delaktighet

Personalen har varit delaktiga i upprättandet av planen genom diskussioner och framlagda synpunkter i olika forum. Hela personalgruppen, elevråd samt föräldrådet fungerar som referensgrupp innan planen fastställs i samverkansgruppen.

Förankring av planen

När planen tagits i samverkan förankras den i personalgruppen genom att man i arbetslagen diskuterar hur arbetet med visionen och målen konkret ska genomföras. När målen konkretiserats i form av olika metoder förankras dessa hos eleverna via mentorerna. Planen skickas hem till vårdnadshavare för kännedom och underskrift. Planen ska finnas tillgänglig på skolans hemsida.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Fjolårets plan har diskuterats och utvärderats i lärarnas olika arbetslag, elevhälsoteamet och i skolledningen. Planen har även diskuterats och utvärderats i elevråden.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Pedagoger, skolledning och elever.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vid genomgång och utvärdering av föregående års plan för diskriminering och kränkande behandling har framkommit att:

- Vi måste se över rutinerna för incidentrapportering samt göra arbetsgången mer tydlig.

Årets plan ska utvärderas senast

2014-06-20

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Under vecka 20 utvärderas likabehandlingsplanen genom enkäter till eleverna, diskussioner i elevrådet och i skolans alla arbetslag.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Rektor AnnMarie Taylor.

Främjande insatser

Främjande insatser handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten.

Områden som berörs av insatsen

Främjande insatser ska göras mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder (för närmare definition – se bilaga 1).

Mål och uppföljning

Alla elever skall känna till och förstå innebörden av de olika begreppen; diskriminering, trakasserier, kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder och sexuell läggning (Se bilaga1). Alla föräldrar till elever på Söderholmsskolan ska känna till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

SÖDERHOLMSSKOLAN

Insats

Lärarna arbetar kontinuerligt för att förebygga diskriminering och kränkande behandling i det dagliga arbetet. Bland annat genom att använda materialet "Livsviktigt", "Respekt" samt eget material. Skolans antimobbingteam stödjer arbetet för att all personal på skolan ska arbeta förebyggande och bli bättre på att tidigt upptäcka då elever utsätts för trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvarig

Skolledning/ mentorer/ämneslärare/fritidshemspersonal/elevhälsopersonal

Datum när det ska vara klart

Lärarnas arbete görs kontinuerligt under terminerna.

Elevhälsopersonal/antimobbingteam: 130215.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Under vårterminen 2012 fick alla elever fylla i en trygghetsenkät.

Områden som berörs i kartläggningen

Enkäten berör trygghet och trivsel i skolan.

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Eleverna har fått svara på trygghetsenkäten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen har ansvarat för att eleverna har svarat på trygghetsenkäten.

Resultat och analys

295 elever på skolan fyllde i trivselenkäten under vårterminen 2012. Resultaten från trivselenkäten visar övervägande bra resultat att vara stolt över. I stort sett alla elever på skolan uppger exempelvis att de har någon att vara med på rasterna.

Det framkommer dock att det finns områden där skolans personal kan göra ännu mer. 27 elever av 295 (Var tionde elev) har svarat att de inte har någon vuxen att tala med om de är ledsna eller arga. Eleverna uppger också att toaletter och duschrum är otrygga miljöer. Här kan vi bli bättre.

- Alla elever bör känna att de kan vända sig till någon vuxen då de blir ledsna eller arga.
- En insats måste göras för att eleverna ska känna sig tryggare då de går på toaletten eller befinner sig i duschrummen.

SÖDERHOLMSSKOLAN

Förebyggande åtgärder

Förebyggande arbete med diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling av elever

Förebyggande åtgärder ska bygga på de risker skolan har identifierat i kartläggningen. Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja de risker som finns i verksamheten.

Områden som berörs av åtgärden

1. Elevens trygghet. Alla elever ska veta vem de kan vända sig till när de behöver prata med en vuxen på skolan.
2. Otrygga platser. Mentorerna går igenom de platser som utpekats på enkäten som otrygga miljöer tillsammans med sina elever. Vid behov av ytterligare åtgärder meddelas arbetslaget och skolledningen.
3. Utbildning av personal kring arbetet med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
4. Incidentrapporten omarbetas
5. Trivselenkäten omarbetas, så att den täcker alla diskrimineringsgrunder.

Mål och uppföljning

Att skapa en trygg verksamhet för att förebygga diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Vi följer kontinuerligt upp arbetet mot målet i följande mötesforum;

- ✓ klassråd och elevråd
- ✓ arbetslagen
- ✓ antimobbingsteamet
- ✓ elevhälsoteamet
- ✓ skolans ledningsgrupp

Ansvarig

1. Mentor/elevhälsopersonal
2. Mentor/arbetslag/skolledning
3. Elevhälsoteam/antimobbingteamet
4. Antimobbingteamet
5. Elevhälsoteamet

Datum när det ska vara klart

2013-10-25

SÖDERHOLMSSKOLAN

Rutiner för akuta situationer

Policy

Det ska råda nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i vår skola.

Rutiner för att tidigt upptäcka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

- ✓ Rastvaktschema för god uppsikt över alla platser där eleverna befinner sig på lektionsfri tid.
- ✓ Klassråd
- ✓ Arbetslag
- ✓ Antimobbningsteam
- ✓ Skolledningen

Personal som elever och vårdnadshavare kan alltid vända sig till antimobbningsteamets medlemmar

Vakant, skolkurator

tfn: 08-508 24 975

e-post: joacim.hagman@stockholm.se

Jon Graffe, resurspedagog

tfn: 08-508 24 960

e-post: jon.graffe@stockholm.se

John Israelsson, resurspedagog

tfn: 08-508 43 463

e-post: john.israelsson@stockholm.se

Björn Lundgren, resurspedagog

tfn: 08-508 43 464

e-post: bjorn.lundgren@stockholm.se

Christina Månson, skolsköterska

tfn: 08-508 24 968

e-post: christina.mansson@stockholm.se

Lena Johansson, specialpedagog

tfn: 08-508 47 273

e-post: lena.spec.johansson@stockholm.se

Bilaga 1

Vad står begreppen för?

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – flickor som pojkar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Alla elever har rätt att vistas i skolan utan att utsättas diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskriminering kan till exempel ske genom skolans regler eller rutiner.

En elev kan också bli diskriminerad om eleven blir särbehandlad på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder med mera.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas **indirekt diskriminering**. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier

Trakasserier är när någon kränker en elevs värdighet och det har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Det kan handla om att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas med mera.

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsande, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Kränkande behandling

Begreppet kränkande behandling står för ett handlande som, utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Om någon blir kallad "plugghäst", "benängel", "UFO" eller liknande kan det uppfattas som kränkande behandling.

Det är viktigt att komma ihåg att trakasserier och kränkande behandling inte alltid är verbala utan kan bestå av gester, ignorering, utfrysning eller att någon stirrar. Fysiska påhopp och skadegörelse, till exempel att kasta ägg på någons kläder, ta någons saker, är exempel på trakasserier och kränkande behandling. (Skolinspektionen)

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever.

Trakasserier

Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material.

Transsexualism

Även transsexuella, alltså personer som har ändrat eller kommer att ändra sin juridiska könstillhörighet, skyddas utifrån diskrimineringsgrunden kön.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på könsdiskriminering, trakasserier som har samband med kön eller sexuella trakasserier:

SÖDERHOLMSSKOLAN

- ✓ Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- ✓ Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- ✓ Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Vad är könsöverskridande identitet eller uttryck?

Diskrimineringsgrunden omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck – mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna).

För att omfattas av diskrimineringskyddet måste personens könsöverskridande identitet eller uttryck uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Observera även att transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden. kön (se sidan 8).

Exempel

- ✓ Några händelser som kan vara exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck:
- ✓ Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- ✓ Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

SÖDERHOLMSSKOLAN

- ✓ Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföstd av de andra tjejerna från skolans tjejolett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Vad räknas som etnisk tillhörighet? Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. Om du är född i Sverige kan du vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. Du kan ha flera etniska tillhörigheter.

Arbeta mot rasism

Skolan har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet enligt skollagen.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet:

- ✓ En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- ✓ Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- ✓ Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Religion

Religionsfriheten är skyddad i såväl internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Undervisningen i skolan ska enligt läroplanen vara icke-konfessionell och skolan får inte missgynna någon elev på grund av hans eller hennes religion.

SÖDERHOLMSSKOLAN

Annan trosuppfattning

Begreppet *annan trosuppfattning* innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism eller ateism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbara med religion.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med religion eller annan trosuppfattning:

- ✓ Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- ✓ Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- ✓ Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Vad räknas som funktionshinder?

Funktionshinder kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella och påverka livet på olika sätt.

Som funktionshinder räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, ADHD och dyslexi.

Funktionshinder kan uppstå till följd av en sjukdom eller något annat tillstånd. De kan också uppstå till följd av en medfödd eller förvärvad skada.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med funktionshinder:

- ✓ På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- ✓ Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]

SÖDERHOLMSSKOLAN

- ✓ Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Med sexuell läggning menas

- ✓ homosexualitet
- ✓ bisexualitet
- ✓ heterosexuallitet.

Skolans värdegrund

Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till sina elever. Det inkluderar arbetet mot homofobi och rätten till likabehandling oavsett sexuell läggning. Homofobi är en ideologi, en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle som ger uttryck för en starkt negativ syn på homosexualitet eller på homo- och bisexuella människor. En homofobisk hållning strider mot principen om alla människors lika värde och allas lika rättigheter.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- ✓ Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- ✓ Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam. James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- ✓ På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

SÖDERHOLMSSKOLAN

Ålder

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av ålder.

Det är tillåtet att särbehandla på grund av ålder

- ✓ vid tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola eller specialskolan. En sådan bestämmelse kan vara skollagen eller grundskoleförordningen, till exempel indelning i grupper utifrån barnens och elevernas ålder.
- ✓ om det finns ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga. Det gäller till exempel åldersgränserna för tillträde till gymnasium, vuxenutbildning och SFI.

När skyddet mot åldersdiskriminering skulle införas gjorde regeringen en översyn av alla bestämmelser inom utbildningsväsendet. Regeringen hittade inte några bestämmelser som skulle strida mot förbudet.

Ålder som diskrimineringsgrund

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Exempel

Några händelser som kan vara exempel på trakasserier som har samband med ålder:

- ✓ Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- ✓ Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

Bilaga 2

Rutin vid anmälan då en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling

1. Den skolpersonal som observerar eller får information/kännedom om att en elev känner sig kränkt ska genast kontakta elevens mentor och informera om detta. Informationen kan ske muntligt eller per mail (ingen blankett behövs).
2. Mentor ansvarar för att informera rektor och påbörjar utredning av händelsen. Utredningen dokumenteras i skolans utredningsmall, som finns i mappen "All personal/Blanketter".
3. Rektor gör en anmälan till huvudman (utbildningsförvaltningen) om kränkningen och utser en kontaktperson på skolan för ärendet, exempelvis biträdande rektorer eller skolkurator.
4. Efter avslutad utredning lämnar mentor utredningen till kontaktpersonen som i sin tur ansvarar för vidare hantering.

Rutin vid anmälan då en elev anser sig blivit utsatt för kränkning av personal på skolan

1. Den som observerar eller får kännedom om att en elev blivit utsatt för kränkning av personal på skolan kontaktar genast rektor.
2. Rektor ansvarar för vidare utredning av ärendet.

SÖDERHOLMSSKOLAN

Rutiner vid hot och våldshandlingar som begåtts av elev

1. Den personal som kommer först till platsen tar reda på om vad som har hänt och bedömer om det behövs läkarvård.
2. Personal som har god kännedom om eleven/eleverna tar reda på vad som har inträffat genom att ha enskilda samtal med de inblandade.
3. Ansvarig rektor informeras och fattar beslut om eventuell avstängning under resten av dagen.
4. När vårdnadshavare har informerats och uppmanats att komma och hämta sitt barn så skickas eleven hem resten av dagen. Vårdnadshavaren blir kallad till ett möte med rektor, ansvarig lärare/mentor och kurator så snabbt som möjligt.
5. Beslut om åtgärder som anmälan till socialtjänsten och polisanmälan fattas av rektor i samråd med elevhälsoteamet.
6. Skolkurator genomför uppföljningssamtal med inblandade.
7. Hela förloppet ska dokumenteras.

SÖDERHOLMSSKOLAN

Bilaga 2

INCIDENTRAPPORT

ELEV/ELEVER:	
KLASS:	DATUM:
NÄRVARANDE:	
ANTECKNINGAR:	
UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING:	
UNDERSKRIFTER:	
SKOLANS REPRESENTANT:	ELEV/ELEVER:
<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

SÖDERHOLMSSKOLAN

Bilaga 3

Bästa föräldrar!

För att säkerställa att ni tagit del av vårt antimobbningsarbete på skolan ber vi er därför att läsa igenom Söderholmsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skriv under nedan och lämna till berörd mentor/klasslärare.

Vi har tagit del av Söderholmsskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Elevens namn: _____

Elevens klass: _____

Datum: _____

Vårdnadshavares underskrift:

